

Izhaja vsak četrti zjutraj in stane poštino vred celo leto 24 Din. leta 12 Din.

Posame.

SRBSKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Inserati: Ena šeststolpna petivrsta stane 1 dinar 25 par. Pri večkratni objavi primeren popust. Posamezna številka 75 p

20. št.

Gornja Radgona, dne 17. maja 1923.

V. leto.

Sedanji politični položaj.

Ljuta strankarska borba se je nekoliko poglela. Radikali kot zmagovalci se veselijo, potrli so pa demokrati, katerim se kljub umazaniam intrigam ni posrečilo priti v vlado. Oni sedaj v svoji onemoglosti obetajo najostrejšo opozicijo, obstrukcijo in se zaklinjajo, da se bodo s silo (orjunci in sokoli) borili proti našim težnjam in za centralizem, ki tera slovenski narod v popolno propast. Centralistično ustavo braniti in biti Slovenec pa tudi dober Jugoslaaven to je dvoje. Tega pa naši velepatriotje ne razumejo, ali nočejo razumeti. Bog jim oprostí zaslepljenost! Večji Srbi hočejo biti od kralja samega in večji centralisti od Pašiča, kakor so pred letom Gospodovim 1918 bili najhujši nemškutarji in izdajalci slovenske materine besede. V skupščini so pokazali zadnje dni onemoglo jezo: Obstruirali so, pa so doživeli blamažo nad blamažo.

Kakor smo že poročali, smo dobili novo radikalno vlado. Ta vlada je, ker je čista poslovna vlada pripravila razne nujne zakonske predloge, katere treba rešiti, oziroma predložiti narodni skupščini. V prvi vrsti pride v poštev takozvani uradniški zakon, ki naj bi uredil uradnikom plače in uradnike same, v kolikor so nepotrebni zmanjšal, reducirat. Uradniško osebje v naši državi je treba temeljito skrciti. Dalje se pripravlja novi davčni zakon, ki že dolgo trohni v miznici finančnega ministra in potem še mnogo, mnogo prekoristnih zakonov in zakonskih načrtov.

Kakor je bilo svetlo upanje naše, da bo radikalna vlada takoj nadaljevala započeta pogajanja z avtonomistično-federalističnim blokom, tako nas vznemirja dejstvo, da o tem danes ni govora. Imamo predspozorazum in smo ustvarili vse potrebne predpogoje, da se lahko pogajanja vršijo nemoteno dalje, ali pogajanj še ni. — To je vprašanje in problem prve bodočnosti. Torej, ker smo vajeni čakanja, čakajmo!

Z veseljem moramo bilježiti, da so pogajanja po najnovejših poročilih zopet v polnem teku, kar je zelo ugoden pojav v naši žilavi borbi za avtonomijo. Jasno kot beli dan je, da radikalna vlada ne bo mogla dolgo časa odlašati in kolebati, ali naj reši naše zahteve, ali pa naj ostane gluha za naše življenske zahteve. Imeti je treba pred očmi, da znaša večina v skupščini 157 poslancev, a radikali jih imajo samo 107. Ako pride tudi Radič, zvest svoji možki besedi, ob potrebi v Beograd, kakor se je izjavil v „Novostih“ (Beograd) — potem bomo doživeli interesantne zapletljajve.

Ako so radikali napravili sporazum s svojimi možgani, potem bodo brez dvoma začeli z nami znova že započete razgovore. Ako bi radikali odlašali utegnili bi priti težki notranji boji, država bi gospodarsko nazadovala, mi Slovenci in Hrvati pa ne bomo zlahka odstopili od svojih življenskih zahtev. Zatorej: Če hočete državi prihraniti težke notranje boje, če hočete, da se naša država gospodarsko in kulturno dvigne, kar je že zadnji čas — potem ne odlašajte! — Mi Slovenci in Hrvati, kakor rečeno, od svojega programa, od svojih zahtev

nikakor ne bomo odnehali niti za eno pet, niti za en sam malenkosten milimeter!

Dogodki zadnjih tednov so nam pokazali, da je avtonomija na potu in da je ni sile na svetu, ki bi nam to silno valovanje zaprečila, zabranila. Zato: Vstrajajte na započetem delu! Naši cilji so jasni, naša pot pred nami —; krepko stopajmo po nji, ker je prava.

V interesu države same bo, da se ta boj čimprej dokonča. In čimpreje se dokonča, tem bolje je to za nas, za našo konsolidacijo. — Radikali pa kot vodilna stranka naj to uvidijo in naj nam gredo na roko, da spravimo državo čimprej v popolno notranje soglasje in red!

40 letnica gasilnega društva v Gornji Radgoni.

(Dopis.)

Meseca septembra m. l. je preteklo 40 let, kar se je ustanovilo „Prostovoljno gasilno društvo v Gornji Radgoni“, dne 8. septembra 1882 se je vršil ustanovni občni zbor.

Da bi ta pojav žel zaslužen pozornost in oceno v organizaciji gasilstva je društvo sklenilo dne 3. junija t. l. praznovati svojo 40 letnico.

V gasilskih krogih vzbuja ta slavnost živahno zanimanje, katero spremlja opravičeno upanje, da se bode končala s popolnim uspehom.

Pripravljamo se na veliko delo. Močnim činom hočemo dokazati vpričo naroda, kaj zamore ljubezen in vnetost za skupno stvar nas vseh, kaj premore trajno prizadevanje, strogi red in samozatajevanje, kaj premore nepretrgano delovanje v službi naroda, ki ne hlepi po slavi.

Hočemo pokazati, da ideja gasilstva raste, se mogoči in da se ideja človekoljubja in ljubezni do bližnjega spaja v harmonično celoto z idejo domoljubja in narodne zavesti.

K javnemu in slavnemu dokazu svojih trudov, v dokaz uspehov in napredovanja našega dela, Vas kličemo bratje na 40 letnico našega društva, za utrditev prijateljske vezi, ki tesno združuje prostovoljno gasilstvo naše mile domovine.

Ne mislite, da je to navadna običajna slavnost, k kateri se pripravljamo, ampak to je važno delo, pokazalo se bode koliko odkritih vnetih in požrtvovalnih sinov naše lepe domovine je v prostovoljnem gasilstvu.

Pridite dragi bratje, prijatelji, gasilci, da Vas pozdravimo kot svoje. Gornja Radgona Vas bode sprejela v odprto naročje, ta severna postojanka naše lepe Prekije. J. V.

Odgovor radikalnemu lažnjivcu.

(Dopisniku Jutranjih Novosti št. 89.)

Gornja Radgona, 13. maja 1923.

Neki tintomazec, ki se ne podpiše, trpi na neki čudni bolezni, ki je več kakor domišljija in zlobnost skupaj. Opisuje, kako je SLS agitirala po Apački kotlini, pri tem laže tako radikalno, da morda misli, da je vse, kar je namazal na papir,

gola resnica. Poglejmo si malo „radikalnega“ resnicoljuba, ki tiči najbrž v osebi, katera ima patent na vsakomesečno menjavanje političnega prepričanja, kakor se menja umazana srajca. Tako trdi najprej, da smo agitirali z geslom: „Ako volite za drugo škrinjico, pridete pozneje k Avstriji!“ To je perfidna laž in nobeden od mero-dajnih govornikov od kandidata do zadnjega agitatorja ni rabil tega gesla, pač pa se je neki kmet, ki ni niti član SLS izrazil podobno in je radi tega že moral k sodišču. — Resnica pa je ta: Radikalni agitator, neki neznan tip, ki tudi trguje s tem, da pravi, da je invalid (sicer mu verjamemo, da je invalid na prepričanju ali na možganih! Op. uredn.) je zaklical na shodu našega kandidata v nemškem jeziku velepatriotične besede: Vi in dr. Korošec ste nas prodali Srbom! — Te besede je zakričal velesrbski radikalni agitator, ko je prišel kupovat nemške duše. Priče za ta dogodek so na razpolago. Taka je bila torej radikalska agitacija; kar pa so naši govorniki pripovedovali ljudem, je bilo vse resnično in govorjeno vedno v dostojnem tonu. — Dalje poje neznan junak o „literatu“ B., ki „je na dan občnega zbora Jugoslovanske Matice deklamiral: Pašič je porabil denar Jugosl. Matice za volilno agitacijo itd.“ Omenjeni grešnik je le pobijal to očitvidno neresnično raco, katero bi v slučaju, da je resnična, brezdvomno porabil za obširno diskusijo v vseh slovenskih listih in bi tudi ne ostala javnosti prikrita. Sicer pa je omenjeni (B.) večkrat „deklamiral“, koliko denarja je dobil črnorumeni-rudeči samostojno-republikanski radikal za agitacijo in kako ga je uporabil, potem, kako se je proslavil z dobavo galice, kako je zapisan na sodišču, koliko posla da orožnikom in da je nekoč „pozabil“ pri opekarni vknjižiti za takratno valuto „neznat“ znesek in več takih seveda od kraja do konca izmišljenih deklamacij! — Dalje se hučuje na Nemce, ki so trdili pri Fürstu v Apačah: „Ciganska tolpa v skupščini nam tudi noče povrniti vojnega posojila.“ Ne bomo zagovarjali nemškega izrazoslovja v nevolji, ker vemo, kako bi še-le renčali, ako bi občutili bič kakor „klerikalni“ Slovenci s svojo avtonomijo, ki ni nič drugega kakor najprimitivnejša vsebina naših najprimitivnejših življenskih zahtev. Sicer pa so Nemci itak stopili v tabor velesrbske radikalije s tem, da so položili na „oltar domovine“ vsestransko narodno in patriotično delujočega dr. Potzingerja, ki je edini z znanim liferantom galice g. Jurkovičem zakrivil poraz Narodne radikalne stranke, ki je ravno vsled akcije teh dveh junakov in njih skrajno nerodne agitacije dobila v celih Apačah: reci in beri šest glasov. Prvi, znan kot največji hujskač in šovinist že od zasedbe po naših oblastih, človek, ki je hujskal ubogo ljudstvo, izrabljajoč svoj duhovniški vpliv v pangermanske namene, da naj ne zamenja in ne da kolekovati denarja, s katerim činom je povzročil ubogim Apačanom ogromno gospodarsko škodo in drugi, že večkrat opisani specialist za razne manipulacije gospod Filip Jurkovič — ta dva sta radikalna stebra naše severne državne meje. . . Morda se gospodom v Mariboru, Ljubljani

in Beogradu enkrat odprejo oči, pa se bojimo, da ne bo prepozno... — Duhoviti lažnjivec se potem dalje jezi na finančno stražo, od katere si je nekdo njenih organov dovolil na račun volitev duhovito, a krepko ter v očigled preobilnih taks zelo primerno šalo: „Kdor bo volil NRS bo pozneje še od gnojnega voza davek plačal“... Kaj pa je s tem zagrešil? — Zatem navaja „demokrata“ carinika g. B., da si je dovolil izjavo: „Tisti Slovenec, ki bo volil NRS, je izdajalec Slovenije...“ Ta mož ima glavo na pravem koncu, ker je agitiral kot pravi Slovenec za Slovenijo proti Veliki Srbiji. Po logiki brezimnega dopisnika so tedaj tudi demokrati agitirali poleg Nemcev za SLS, ki si samo laska, da je s svojo politiko zamogla pritegniti na se toliko pristašev izven lastne organizacije. — Potem pravi dalje, da bi takih cvetk naštel za celo knjigo. Revček ni pomislil, da se more o najsvetlejših radikalnih zvezdah na severni meji napisati zares debele knjige. Materijal za to pa dajejo kriminalni akti, zgodovina prošlosti in nacionalnih bojov. — Ker smo dosledno napadali spredaj omenjena radikalna prvaka, pravi, da smo stalno napadali z največjimi psovki največje rodoljube... Kdo bi se ne smejal? Ali imate samega sebe za norca, ali pa smatrate pangermana Potzingerja in raznobarnega menjalca poklicev in političnih prepričanij za največje rodoljube?! — Kdo pa je ob času preobrata bežal domov, kakor pravite? I, seveda klerikalci, sedaj pa pišejo tako nesramno in jih ni prav nič sram. — To je torej moj odgovor, ki je izzvan! Si tacuisses, philosophus mansisses, t. j. Če bi ti molčal — bi modrijan ostal. „Literat“ B.

Politični pregled.

„Slovenski Narod“ je ime dnevnika starodemokratske struje. Ta list, ki po nevrednem nosi prelepo ime blati v svoji številki od 3. t. m. (posneto po nekem velesrbskem listu) slovenski narod torej lastno ljudstvo, češ, da nismo nikakšen narod za sebe. -- Vsako dete ve, da smo zgodovinski narod s samoniklo kulturo, narod, ki je imel svoje kralje, kneze in vojvode, le zagrizena slovenska demokratska morala tega ne ve. To se pravi pljuvati v lastno skledo. Kako pravi pesnik? Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti... Zakaj nam Sl. N. ne pojasni, odkod naslov njegovemu listu. O, stari smo, že stari, zato ni zameriti takemu nazadnjaštvu. — Dr. Kukovec je po nazorih „Tabora“ znamenita osebnost. Zakaj? Ker je propadel pri volitvah, kot slov. poslanec se je v avstr. drž. zboru družil s sovražniki naše svobode, ob

preobratu je našo Radgono ponudil Nemcem in še danes tiska v lastni tiskarni nemško „Murburger Zeitung“, njegov „Tabor“ pa bruha žveplo na Nemce in „klerikalce“. Občudovanja vredna doslednost. — Nekaj o političnem položaju. Verifikacijski odbor je dovršil svoje delo in razveljavil 3 demokratske mandate. Prihodnja seja narodne skupščine bo jutri. Ob tej priliki se bo potrdilo delo verifikacijskega odbora in nato bo narodna skupščina zopet odgojena do torka po binkoštih. V petek sta se mudila v Beogradu dva Radičeva odposlanca in sta konferirala s Pašičem, Jovanovičem, dr. Pelešem in z Jugoslovanskim klubom. V Zagrebu se je posvetoval te dni dalje časa z Radičem dr. Korošec. Pogajanja dr. Korošca z radikalnim klubom so se začela danes v Beogradu. Dr. Korošec bo predložil radikalom zahteve revizionističnega bloka. — Solunsko vprašanje rešeno. Dne 10. t. m. sta dospela iz Aten v Beograd grški zunanji minister Aleksandris in jugoslovanski poslanik Balugdžič, ki je na kratko konferiral z dr. Ninčičem, nakar je bila konvencija o svobodni coni v solunskem pristanišču podpisana. Ozemlje svobodne cone ostane še nadalje pod suverenostjo Grške, upravo pa dobi naša kraljevina. Vsi spori svobodne cone se rešujejo na njenem ozemlju po jugoslovanskih zakonih. Svobodno cono bo upravljala naš civilni komisar. — Orjuna v Mariboru ponovno divja. Osebnosti varnosti ni, kakor v kaki macedonski šumi. -- V Slov. Bistrici so streljali na Marijino soho. To so sadovi brezverske podivjanosti, ki vzgaja barbarsko pokoljenje. -- Neki dr. V. Užičanin ustanavlja takozvano „Narodno gospodarsko stranko“. O njenem „manifestu“ kakor tudi programu spregovorimo prihodnjič.

Tedenske novice

Udeležba pri pogrebu Judenburških žrtev. Da se omogoči kolikor mogoče častna in mnogobrojna udeležba ljudstva pri pogrebu judenburških žrtev, bo odbor skušal od železniških uprav izposlovati vozne olajšave. V svrhu kontrole je potrebno, da ima odbor pravočasno prijavljena imena vseh onih, ki se nameravajo udeležiti pogreba v Ljubljani in ki žele uživati vozne olajšave. Zlasti pozivamo društva in korporacije, da s svojo množično prisotnostjo pri pogrebu povečajo veličastnost dni prevoza in pokopa in na ta način dokažejo, da se klanjajo duhu žrtev za našo svobodo. Prosimo, da ona društva in korporacije po deželi, ki se nameravajo pogreba udeležiti, to odboru (na naslov dr. Tone Jamar, Prešernova ul. 5) prijavijo in navedejo število onih svojih članov, ki žele imeti vozne olajšave. V prijavi naj bo tudi izjavljeno, ali in kakšna bo udeležba v slučaju, da vozne

olajšave ne bi bile priznane. Prevoz se izvrši vsekako v mesecu maju. Podrobnosti se objavijo naknadno. Odbor za prenos leta 1918 vsled upora v Judenburgu po prekem sodu ustreljenih vojakov bivšega 17. p. p. v Ljubljani.

Poziv slovenski javnosti. Stavbna zadruga „Akademski dom“ si je nadela častno a težko nalogo, preskrbovati visokošolcem prepotrebne študijske prostore in stanovanja. V nadvse težavnih razmerah po vojski smo v gornji namen zgradili malo stavbo na Miklošičevi cesti št. 5 poleg „Uniona“. Tu je dobilo do sedaj 22 najrevnejših visokošolcev stanovanje, sicer skromno a vendar pod streho. V hiši smo priredili študijsko knjižnico in napravili veliko študijsko dvorano. Zadruga je navezana izključno le na darove in podpore. Na hiši imamo že okoli 400.000 K dolga, študijska dvorana nima primerne opreme niti je ne moremo kuriti, knjižnica je še skoraj prazna, stanovanjske sobe so še brez obešal in miz. Lahko bi spravili pod streho najmanj še enkrat toliko dijakov, če bi imeli vanj najpotrebnejšo opravilo. V interesu države, kulture in blagostanja našega naroda je, da si vzgojimo čim največ in najboljše inteligence. Zato moramo sedaj, ko država in vseučilišče sama ne more nuditi akademiku poleg profesorjev in predavanj skoro ničesar, sami pomagati mlademu naraščaju do prepotrebni študijskih pripomočkov ter omogočiti tako življenje da more študirati. Podpisana zadruga se tem potom obrača na slovensko javnost z najuljudnejšo prošnjo, da nam pomaga pri udeležitvi našega podvzetja ter nas ob raznih priložnostih podpre z denarnimi darovi! Z ozirom na prej navedene okolnosti in ker nam je znana naklonjenost našega ljudstva do slovenskega dijaštva smo trdno prepričani, da se bo upoštevala naša prošnja, za kar že v naprej izrekamo najiskrenejšo zahvalo. Stavbena zadruga „Akademski dom“ r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Važno za tiste, kateri hočejo v Ameriko na delo iti. Mnogo, ki bi radi v Ameriko, pa ne dobijo potnega lista, mislijo, da je temu naša vlada kriva in da ona noče izdati potnega dovoljenja. V istini pa naša vlada na tem nič kriva. Amerika se namreč boji, da bi iz Evrope, ki je vsled dolgoletnih vojn zelo siromaška, prišlo na enkrat toliko novih delavcev, da bi potem za Amerikance same slabo bilo. Zato je dovolila vsaki državi le majhno število izseljencev. Sedaj pa se je pokazalo v Ameriki, da je pri njih vsepovsod premalo delovnih rok. Agentje, ki spravljajo delavce iz ene tovarne v drugo, dobro služijo. Tovarne ne izdelujejo toliko, kolikor bi mogle. Država in posamezniki imajo vsled tega mnogo škode. Zato se je Amerika odločila, da bo dovolila mnogo večje število. Amerikanski časopisi pišejo, da bo smelo iz Evrope dvakrat toliko ljudi priti na delo v Ameriko kakor pa doslej.

Roman Bendé:

Čudotvorna pijača.

(Kmečka burka v štirih dejanjih, prirejena po humoreski iz moje mladosti.)

(4. nadaljevanje.)

7. prizor. (Miha sam.)

Miha: (se plašno ozira izza postelje in javka) Šmentana babnica, kako me je namazala! Jaz ji že pokažem vse babje čenče, copernici nesramni. (Čujejo se težki, štokljava koraki) Bogve kakšen kol privleče nad me. (Vzdihne)

8. prizor. (Miha, Tone Kmetič, sosed.)

Tone Kmetič: (vstopi previdno) Nikogar, kaj?

Miha: (pod posteljo) Ti si, Tone?

Tone: (se ozira) Kje pa si Miha, da te ne vidim?

Miha: (zleze malo izza postelje) Tukaj.

Tone: (se zasmeji ter se ndari ob kolena) Ali miši loviš?

Miha: Ah, pusti me Tone! Saj veš, stara pesem!

Tone: Pridi vendar ven!

Miha: (se cel priplazi izza postelje) Ah, to ti je križ z mojo Uršo! Kaj je novega, sosed?

Tone: Jutri zaprežem, da pridemo pravočasno k vaji, pa sem ti prišel pravit!

Miha: Že dobro. Mi ugaja. Poslušaj Tone! Ravnokar sem se pilil' mojo junaško vlogo iz

„Kraljevega viteza“ pa me zaloti moja boljša polovica od zlodja in zapoje tisto staro pesem.

Tone: Revež! Pa temu se da pomagati!

Miha: Se mora pomagati, pa če pojdem jaz ali ona k samemu hudirju!

Tone: Priporoči se Petru Kljukcu, ki je z vsemi mažami namazan. Ta gotovo pomaga.

Miha: Vsepovsod poskusim in povprašam, da se rešim tega pekla na zemlji: K g. župniku grem, akoravno držijo z njc, k notarju pojdem, k advokatu, pa tudi k Petru Kljukcu, kakor mi ti svetuješ. Ti si še vedno prav imel. Ni laž, da ne bi bilo enkrat vendarle konec te vojske.

Tone: Le postavi se Miha na noge. Sramota bi bila, ko vendar pri nas najboljše junaške in viteške vloge igraš, doma pa te bije žena. Prijatelj to je žalostno! (Čujejo se koraki)

Miha: (nemirno) Pst, Tone, če sliši, stara, bo joj!

Tone: Le kar nič se ne boj, Miha. Krepko se drži in nič ne odlašaj, Petra Kljukca vprašaj, on te bo rešil. — (Oba odideta.)

(Zavesa pade.)

(Konec I. dejanja.)

Drugo dejanje.

1. prizor. (Peter za hip sam.)

(Prizorišče: Pri Petru Kljukcu. Kmečka soba. Vse v neredu. Polno steklenic. Opoldne. Peter Kljukec, star, bradat mož, polne brade je

ravno pri obedu: Reže kos mesa, pred njim sta dve veliki skledi, liter vina in velika čaša. Ko vstopi Miha, se komaj ozre in je dalje.)

2. prizor. (Peter in Miha.)

Miha: Dober dan Peter, Bog žegnaj; ravno prav sem prišel!

Peter: (je nevzdržno dalje) O -- o -- Miha, kaj pa je tebe prineslo k meni? Bog daj, Miha, pa ravno opoldne; gotovo mora biti sila?! Miha: Ne daj se motiti; ti bom že povedal.

Peter: Le ven z besedo Miha; če se je kaj zgodilo in se da kaj pomagati, rad storim in tebi še prav posebno. Ali se je živini kaj zgodilo? (Vstane, gre k polici po veliko čašo, jo natoči in da gostu) En glažek ga boš; daleč si prišel, se prileže. Pa sedi, da se kaj pogovoriva. -- Ali se je živini kaj zgodilo?

Miha: Vem, da si -- kar se tega tiče -- čudodelnik in noben učenjaški živinski „dohtar“ te ne prekosi. Ker slove tvoje ime daleč naokrog in ker te vsi radi imamo in se dobro razumeš na vse živinske bolezni, sem prišel k tebi!

Peter: (še vedno dalje obeduje in medtem pretrogoma govori, tupatam vzame kozarec in pije) -- Povej, kaj imaš na srcu! So bolezni, pri katerih pride pomoč večkrat prepozno! Le meni verjemi!

Miha: Bojim se, da res že ni prepozno!

Peter: No, kaj se je zgodilo?

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Gornja Radgona. Ker je čutil g. sodni predstojnik dr. Turato potrebo, zanesti strankarstvo tudi v dosedaj od strankarskih bojev očitano tukajšnje gasilno društvo, osobito v pripravljani odbor za proslavo 40 letnice obstoja tega društva ter je osebo napadal in žalil v tem odboru sodelujoče člane SLS, posebno pa podpisanega in naš list, ter mi s tem onemogočil, da podpiram to človekoljubno društvo s svojim skromnim sodelovanjem pri tej jubilejni slavnosti, darujem v ta namen in v odvezo od moje že prevzete funkcije v pripravljani odboru znesek 100 Din. Gornja Radgona, dne 16. maja 1923. Alojzij Neudauer.

Gornja Radgona. Prošnja kmetovalcem iz okolice. Kakor že znano priredi tukajšnje gasilno društvo v nedeljo, dne 3. junija veliko slovesnost v proslavo 40 letnice ustanovitve. Stroški za predpriprave bodo ogromni, istotako pa bo udeležba nad vse velika. Ker revno društvo kot tako nima posebnih sredstev, se obrača do dobrosrčne javnosti z iskreno prošnjo za prostovoljne prispevke v raznih živilih ter drugih darovih za veliko tombolo in za potrebščine številnih že projektiranih šatorov. -- Z ozirom na človekoljuben namen društva pričakujemo od vseh slojev in pristašev vseh strank brez razlike obilnega odziva. Odbor.

Vse davčne, carinske in sodnijske zadeve rešuje oz. pojasnjuje brezplačno Ljudska pisarna SLS -- (Pošojilnica) in naše uredništvo.

Čitalnica v Ljutomeru priredi v nedeljo dne 27. t. m. v gostilni „Triglav“ veselico s prijaznim sodelovanjem Slov. pevskega društva in trške godbe. Začetek ob 1/24. uri. Spored: A. Koncert. B. Srečolov. C. Zabava s plesom. Vstopnina 4 Din. Vrši se pri vsakem vremenu. Čisti dohodek za nabavo knjig. K obilni udeležbi vabi odbor.

Cezanjenci. Pri nas je v nedeljo dne 13. t. m. že četrtič gorelo in to tekom 14 dni. Tokrat je izbruhnil ogenj pri posestniku Fr. Dunaju. Zgorel je škedenj z vsemi pritklinami. Kljub nočni straži ni moči še zasačiti zlobneža, ki vznemirja celo vas. Sosedna gasilna društva prihitijo k sreči takoj, da zaduše daljno nesrečo.

Sv. Križ na Murskem polju. Prireditev v prid Ljutomerskemu orlovskemu okvirju dne 13. maja je izpadla v splošno zadovoljnost občinstva. Za kratek čas so skrbeli križevski pevci in tamburaši, za smeh Tomaževski dvogovor in šaljiva razlaga razvoja prireditve č. g. Satlerja. Izbrani telovadci so s svojo strumnostjo dali prireditvi orlovski značaj in igralci od Sv. Jurja so igro „Zloba in zvestoba“ uprizorili nad pričakovanje dobro. Ugajale so tudi prednašane deklaracije. Vsem, ki so zamudili to priliko, sme biti žal. Želeti bi bilo boljšega obiska.

Križevci. Prostovoljno gasilno društvo Staranovayas, priredi na binkoštni pondeljek v gostilni Majer na Gorici veliko spomladansko veselico z različnimi zabavami, plezanje, ples itd. Z ozirom na dobrodelni namen se prosi občinstvo, da to prireditev z mnogoštevilnim obiskom podpira.

Invalidske zadeve. Ker so se pri zadnjem pregledu invalidov izvršile mnoge krivice in se je vsled tega vložilo mnogo pritožb, je bilo ministrstvo socialne politike primorano odrediti ponovni pregled invalidov. Zastopniki invalidskih organizacij bodo pri tem pregledu pazili, da se ne bodo kratile pravice invalidov in se bodo v vsakem slučaju, kjer se ne bo pravilno postopalo, vložila pritožba in opozorilo poslance. Država naj da invalidom, kar jim gre, varčuje naj drugod ima dovolj prilike zato.

Mladenci in možje, na plan! Na binkoštni ponedeljek vsi na marijanski shod v Celje! Priglasje sprejema za udeležence iz Maribora in okolice g. A. Krepek, Maribor, Cankarjeva ulica 8. Vsi udeleženci imajo pravico do polovične vožnje. Ista znaša iz Maribora v Celje in nazaj 15 Din. Odhod iz Maribora na binkoštni ponedeljek ob 5.20 zjutraj. Pridružijo pa se lahko tudi drugi možje in mladeniči.

Spisi Josipa Kostanjevca, ki so bili naznanjeni že večkrat, so izšli. Segajte po prijetnem ljudskem čtivu! Naročila sprejemajo vse jugoslovanske knjigarne, predvsem knjigarna Panonija v Gornji Radgoni.

Murska Sobota. (Prekmurje, Macedonija.) -- Žel. proga M. Sobota--Hodoš zelo slabo deluje. Prisopiha „po potrebi“, se ustavi „po potrebi“ in nič čudnega ne bo, če se lepega dne zvrne v jarek. Zato tudi pošta temu primerno hitro funkcionira. Ako se napotiš n. pr.

iz Hodoša v Radince ali Gornjo Radgono, prideš peš polagoma v 4--5 urah, a pismo, tudi ekspresno pride v 7--8 dneh na naslovljenca, če se prej kje ne izgubi. Tako dobivamo časopisje tako zastarelo, da ste drugi že vsa tisto pozabili, kar mi začnemo prebavljati. -- Zdravnikov je tu toliko, da se nahaja v M. Križevcih eden in če treba vendarle v M. Soboto stane navaden lojterski voz 600 K. Zato te pa tako „zelektrizira“, da prav gotovo ozdraviš. -- Z živinozdravniki je isto. Predno zamore preveč zaposleni živinozdravniki priti iz Murske Sobote na kraj nesreče, navadno živina pogine. -- Mostovi na drž. cestah so le polovični, razdrti, poškodovani. -- Tolovajev pa menda nikjer ni toliko kot v Prekmurju, edino še v Macedoniji. So pravi banditi, ki ponoči kar z sekirami, puškami in samokresi ropajo mirno prebivalstvo tako, da imajo vasi sedaj lastne straže po noči. Kaj bi se še dalo vse napisati, toda za sedaj dovolj. Človek dobi pač res vtis, da je tukaj Prekmurska Macedonija.

Poziv! Vse one kmečke in druge mladeniče in dekleta, ki imajo veselje do igranja na odru poziva podpisani odsek, da se priglasijo osebno ali pismeno ter da pristopijo, ako še niso, k Bralnemu društvu v Gornji Radgoni, ki ima svojo čitalnico in oder v prostorih Pošojilnice. -- Dramatski odsek Bralnega društva Gornja Radgona.

Sratovci. Pri posestniku in županu g. Rožmanu je v soboto izbruhnil v gospodarskem poslopju ogenj, ki je uničil poljedelske stroje in strešje. Le izredno uspešnemu delu vseh došlih požarnih bramb, posebno gornjeradgonske, ki je bila takoj vzorno alarmirana se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil dalje.

Kapela. V nedeljo, dne 13. maja se je vršil po rani maši v gostilni Cobelj občni zbor Slov. kmečke zveze (krajevne odbora). Na shodu je poročal okrajni tajnik o trenutnem političnem položaju. -- V odbor SLS so izvoljeni vsi stari člani. -- Ob tej priliki se je za tiskovni sklad Murske Straže nabralo 160 K. -- Naj bi tudi drugod posnemali!

Rakšna bi morala biti naša izobraževalna organizacija na deželi?

(Par skromnih nasvetov, vzeti iz lastne skušnje prosvetnega delavca.)

(Konec.)

Voditelj sam pa brez potrebnega števila članov in odbornikov pa za društvo nič ne pomeni. Zasejajte v naša društva ljubezni do dela, ljubezni do bližnjega, ljubezni do naroda in domovine. Vcepite med temeljne nazore vašega krščanskosocialnega izobraževalnega društva predvsem nauk, da politični nasprotnik še dolgo ni treba biti -- osebni sovražnik! (Op. uredn.: O tej velezanimivi in ravno za naše razmere primerni ter velekatalni temi priobčili smo v predzadnji številki uvodni članek.)

Nadalje se mora v vsakem društvu gojiti spravljenost ter čut najširše vzajemnosti. Pri lepo razvitih društvih pride ob občnih zboreh ali pa pri sejah do različnih mnenj. Da se spravi v mišljenje enotna smer in doseže tako soglasje, ki bo društvu le v korist -- je predvsem potrebno, da vsak, kdor misli, da ima prav, pove svoje mnenje mirno in odločno brez zbadljivk ali surove zadirljivosti. Ravnotako pa tudi ni prav, da v sejah, kjer se odločajo važne stvari le eden vodi glavno besedo drugi pa so sami -- kimavci ali kakor pravi Radič „tutleki“. Oboje je kvarno za vsako društvo, le živahni diskusiji je mogoče izbrusiti trdi kamen -- in iz plev zmlatiti zdravo zrno.

Ne zahtevaj za vsako uslugo v društvu plačila ali pa diplome. Dobro se zdi človeku, če ga kdo pogladi, (četudi je večkrat norčevanje!) ali tvoj namen ne sme biti, radi hvale kaj začeti ali podzvati oziroma nasprotno: nehati z že započetim delom samo raditega, ker te ne podražajo ali ne povabijo v klet ali store kako ubogo -- „uslugo“.

Vsak član se pa predvsem zavedaj, da ima do društva dolžnosti, da pa ni nenadomestljiv, da se zaradi njega društvo ne bo razšlo in svet ne podrli. Vsak človek, tudi oni, kateremu so napisali na mrtvaškem oznanilu, da zanj ni nadomestila -- vsak je nadomestljiv. Zato domišljavci, ki so ponavadi še komadni lenuhi ne spadajo v društvene odbore.

Kaj moramo v društvih zatirati? O tem lepo piše mladinski „Naš dom“, ki izhaja v Celju:

„Naš Odrešenik je bil neskončno dobrotljiv, krotek in ponižen, poln ljubezni in oduščenja, a bil je tudi odločen in oster, ko je vzel bič in izgnal barantače iz svetišča. Posnemajmo ga v organizacijah! Napodimo vse, ki vedoma ali namenoma škodujejo! Izženimo tudi vse izkoriščevalce in ujede ali parazite, toda pri tem bodimo v presojanju previdni, da naša gorečnost in odločnost ne povzroči bližnjemu krivice! Nezaslužena kazni in obsodba boli in gloje v srcu ter često rodi neizbrisno sovraštvo. Tudi lenuhi in preveliki inlačneži ne zaslužijo preveč obzira. Pomnite dobro, da je v organizaciji često važnejši duh kakor pa število. Ni vedno merodajno: koliko članov štejejo, vedno pa je merodajno, kakšni so člani. Da so obrekovalci in ovaduhi brezpogojno smrtni strup za vsako organizacijo, mi ni treba še posebej tolmačiti.“

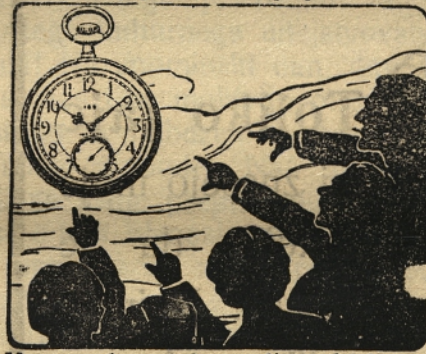
Te besede je napisal znani organizator in nar. poslanec g. prof. Ivan Vesenjaj, ki je tudi nam že znan.

To je torej nekaj navodil za naša društva. Ni veliko, a mnogo je. Uvažujte vse to, kar je povedano. O stvari pa še bomo pisali, ker je res potrebno.

Nahod? Glavobol? Zobobol? Trganje? Odrečejo večkrat mišice in živce? Prijeto čuvstvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvježuje in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specijalna steklenica 24 Din; 36 dvojnate ali 12 specijalnih steklenic 208 Din in 5% doplatka razpošilja: lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 326, Hrvatsko.

URA

je stvar zanesljivosti, ker pri kupovanju nigrad ne morete vedeti za koliko se bode zvišala cena od skoraj potrebnih popravil.

Od ponovnih izdatkov se pazite samo, ako imate garancijo za popolno dobro vrsto strojev. -- Tvrta Suttner kot jugoslovensko skladišče lastne švicarske tvornice ur nudi

Vam vedno vedno veliko zbirko samo prvovrstnih ur v vseh cenah! -- Pred vsem marka „IKO“! Švicarska tvornica jamči vam za dobroto stroja! Zahtevajte bogato ilustrovani cenik, v katerem najdete ure za gospode in gospe, iz zlata in srebra, nikla itd. v vsaki ceni, ravno tako zapestne ure, budilke, dalje verižice, obeske in različni nakit. Pošljite za ta cenik samo 2 dinarja:

Odpošiljalni tvrdki ur

H. Suttner, Ljubljana št. 952, Slovenija.

Proda se hiša z 4 sobami čez 1 oral zemlje, stavbeni prostor, 15 minut iz Maribora. Stanovanje za kupca takoj. Cena 270.000 K. Več pove Franc Damiš, Zrinskega ul. 1. Studenci pri Mariboru.

Nov Singerjev šivalni stroj z obročnim čolničkom (Ringschiffnähmaschine) še le en mesec v privatni uporabi se **takoj proda.** Pojasnila daje trgovec Hugo Zotter, Gornja Radgona.

Obrtna zadruga III. skupine v G. Radgoni naznanja, da ima v četrtek dne 24. maja 1923 ob 10. uri predpoldne v postorih g. J. Čirič v Gornji Radgoni svoj

redni občni zbor.

Dnevni red: 1. Poročilo načelnika; 2. Volitev načelstva; 3. Slučajnosti. Načelnik.

Kr. carinarnica v G. Radgoni naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 27. maja 1923 po rani maši v tretji sobi carinskega urada

dražba

raznega zaplenjenega tihotapskega blaga.

Interesenti se na to licitacijo opozarjajo.

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

r. z. z. n. z. obrestuje vloge z 5% od sto, || daje raznovrstna posojila in račun ček. urada št. 12.168
vezane vloge tudi višje, || izplačuje dvige brez odpovedi.

Fina hidraulična preša

z dvema cilindroma za prešanje olja je za prodati pri Konrad Wernig v Ormožu.

Dobrodoča gostilna

se proda s posestvom vred. Nahaja se v sredini vasi občine Kraljevci, pošta Sv. Jurij ob Ščav. Posestvo obstoji iz dveh oralov zemlje. Sta dve rodovitni njivi, lep vrt za zelenjavo in lep sadonosnik. Hiša je zidana in na novo z opeko krita. Obstoji iz treh sob, kuhinje, čumnote, kleti. Hlevi so novi in v dobrem stanju, kakor tudi škedenj. Proda se radi preselitve. Cena se izve pri g. Jakobu Njivar istotam samo ustmeno.

Kuharica

za vse se sprejme takoj k plemiški družini na deželo. Naslov v upravnistvu lista.

Amerikanske zapuščine

naših državljanov, kakor tudi vse druge zadeve z ameriškimi oblastmi rešuje z uspehom najhitreje in najceneje

UNIVERSAL obl. konc. prometna pisarna y Mariboru, Aleksandrova c. 28

Dopisujemo tudi v madžarskem in vseh drugih evropskih jezikih.

MESNICA IN PREKAJEVALNICA

IVAN VAUPOTIČ

Gornja Radgona, Spodnji Gris št. 19.

Priporoča vse vrste klobas lastnega izdelka kakor:

Šunkarice, krakovske, brunšviske, hrenovke, kranjske, moz-tadella in posebne vrste klobase.

Priporoča tudi vse vrste mesa, kakor prekajeno in sveže svinjsko, telečje in goveje, ki se dobi vsak dan po najnižjih dnevni cenah.

Priporoča tudi sveže laško pivo in črno pivo (Bockbier) v steklenicah in sodčkih.

Transport klobas, mesa in piva na veliko in malo za gostilničarje in trgovce.

Prodajalka

zmožna knjigovodstva in slovenskega in nemškega jezika se takoj sprejme pri gosp. Benjaminu Dibelčar v Gornji Radgoni. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj!

Eksportna tvrdka

PROBST

v GORNJI RADGONI

kupuje stalno

JAJCA

po najvišji dnevni ceni!

Izletnikom iz Gornje Radgone in okolice se priporoča naša gostilna v Lutvercih. Za izvrstna vina in jedila je vedno preskrbljeno.

Toliko jajc mi znesejo moje kokoši, da je veselje. Najrajši jih prodam

RATNIK-u

v GORNJI RADGONI SPODNJI GRIS št. 12

kateri plača po najvišjih dnevni cenah.

Kupuje tudi vinski kamen po najvišjih dnevni cenah.

Zdravilišče Slatina Radinci

Edino kopaljšče v SHS proti srčnim-ledvičnim-mehurnim boleznim. Naravno ogljično-kisle kopelji. Pitna zdravljenja z Radinskimi vodami. Izvrstni zdravilni uspehi. Najnižje cene. Vprašajte Vašega zdravnika.

Sezona od 1. junija do 15. septembra

NAJVEČE
TVORNISKO
SKLADIŠTE

ŠTOFOVA

HLAČEVINE (HOSENZEUG)
PLATNA, ZEFIRA
I OSTALE

MANUFAKTURNE
ROBE

ORIGINALNE
TVORNIČKE CIJENE

SAMO NA VELIKO

LIBERTAS d. d.

ZAGREB

ZRINJSKI TRG BR. 15

Slavenska banka d. d., Zagreb

PODRUŽNICA GORNJA RADGONA

Delniška glavica in rezerva Din 50.000.000.—

Vloge črez Din 125.000.000.—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije: Buenos-Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije: Slovenska banka, Ljubljana — Jugosl. Industrijska banka d. d., Split — Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35 — Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I. Augustinerstrasse 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.